

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри ландшафтної архітектури та
фітодизайну

д.б.н., проф. _____ Олена КОЛЕСНІЧЕНКО

« ____ » _____ 2025 р.

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «Дизайн-проект території присадибної ділянки по вулиці
Космічній, 47 в м. Олександрія Кіровоградської області»**

Спеціальність – 206 Садово-паркове господарство

Гарант освітньої програми

к.с.-г.н., доцент _____ Олесь ПІХАЛО

Керівник бакалаврської
кваліфікаційної роботи

к.с.-г.н., доцент _____ Оксана БАГАЦЬКА

Виконала _____ Марія СТРЕЛЬЦОВА

Київ – 2025

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ :

Завідувач кафедри ландшафтної архітектури
та фітодизайну,

д.б.н., проф. _____ Колесніченко О.В.

« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи студентці

Стрельцовій Марії Сергіївні

Спеціальність – 206 Садово-паркове господарство

Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи: **“Дизайн-проект території
присадибної ділянки по вулиці Космічній, 47 в м. Олександрія
Кіровоградської області”**

Затверджена наказом ректора від «11.11.2043 р.» № 2020 «С».

Термін подання завершеної роботи на кафедру 02 червня 2025 р.

Вихідні дані до випускної бакалаврської роботи:

- плани об'єктів, картографічні матеріали, ситуаційні плани
- матеріали обстежень території.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Аналіз існуючих умов місцезорозташування об'єкту, їх особливостей та впливу на умови проектування.
2. Вивчення сучасних тенденцій створення малих садів.
3. Розробка проектних пропозицій щодо озеленення та благоустрою території об'єкту з врахуванням розмірів об'єкту та природних умов його розташування.
4. Деталізація проектних рішень.

Перелік графічних матеріалів:

- Опорний план.
- Генеральний план.
- Ілюстративні матеріали, 3-D візуалізації

Дата видачі завдання «03» листопада 2024 р.

Керівник бакалаврської кваліфікаційної роботи _____ *Багацька О.М.*

Завдання прийняла до виконання _____ *Стрельцова М.С.*

РЕФЕРАТ

Бакалаврська кваліфікаційна робота базується на дизайнерському проектуванні присадибної ділянки, для створення комфортних умов проживання, естетичного вигляду та функціонального використання, відповідно до сучасних вимог та тенденцій.

Бакалаврська робота складається з пояснювальної записки та графічної частини.

Пояснювальна записка написана на 59 сторінках друкованого тексту, містить візуалізації об'єкту та додатки. Вона включає опис існуючої території та детальну пропозицію дизайнерського рішення. Матеріал викладено в 5 розділах.

В першому розділі описаний аналіз сучасного закордонного та вітчизняного досвіду в проектуванні присадибних ділянок. В другому розділі проведений аналіз природних умов району та місцезорозташування території об'єкту. Третій розділ присвячений опису ландшафтно-планувального рішення об'єкту проектування. Четвертий розділ описує композиційні прийоми декоративного оформлення території присадибної ділянки. П'ятий розділ містить інформацію про агротехнічні заходи зі створення та експлуатації об'єкту.

До графічної частини входять опорний план, генеральний план і візуалізації дизайнерської пропозиції об'єкта. Для написання бакалаврської роботи використано 52 літературні джерела.

Ключові слова: доріжково-стежкова мережа, декоративно-плодовий сад, кашпо, солітери, функціональне зонування, малі архітектурні форми.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЗАКОРДОННОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ.....	7
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ.....	14
2.1. Місцерозташування об'єкту проектування.....	14
2.2. Природні умови району досліджень.....	15
РОЗДІЛ 3 ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ.....	17
3.1. Функціональне зонування території об'єкту.....	17
3.2. Планувальна організація території об'єкту.....	18
3.3. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту.....	21
РОЗДІЛ 4 КОМПОЗИЦІЙНІ ПРИЙОМИ ДЕКОРАТИВНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄКТУ.....	27
4.1. Декоративні рослини композиції об'єкту.....	27
4.2. Використання малих архітектурних форм на території об'єкту проектування.....	35
РОЗДІЛ 5 ІНЖЕНЕРНІ СПОРУДИ ТА АГРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЗІ СТВОРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТУ.....	40
5.1. Інженерні споруди на території об'єкту.....	40
5.2. Агротехнічні заходи по експлуатації об'єкту.....	43
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ.....	51
ДОДАТОК А.....	52
ДОДАТОК Б.....	53
ДОДАТОК В.....	54
ДОДАТОК Д.....	56

ВСТУП

Проектування присадибної ділянки – це складний та багатогранний процес, який вимагає врахування багатьох факторів: від кліматичних умов та особливостей рельєфу до потреб та уподобань майбутніх мешканців.

Озеленення території в мирний час має попит на розширення зелених територій, створення ароматичних садів, зон відпочинку та цікавих функціональних просторів для різної категорії людей. Зелені зони зменшують стрес та підвищують продуктивність спонукаючи до здорового способу життя. Через погіршення екологічного стану в світі люди більше прагнуть озеленювати присадибні ділянки для збагачення планети киснем, боротьбою з ерозією ґрунту та підтримки біорізноманіття. Озеленення об'єктів допомагають зменшити наслідки впливу військових дій на кліматичні умови проживання людей. У сучасних реаліях війни в Україні зросла значущість у створенні реабілітаційних садів, місць для психологічного відновлення та морального спокою. Розробка ландшафтного планування на приватній ділянці в м. Олександрії є прикладом створення місця для балансу тіла та душі людини в навколишньому середовищі, морального та психологічного відновлення з застосуванням екологічно-функціональних підходів з мотивами японського стилю у ландшафті на невеликій території. Такий ландшафт будується на значенні мистецтва яке наповнене символізмом, вірою та філософськими концепціями головними принципами якого є вабі-сабі (краса недосконалості), синтоїзму (шанування природи) та дзен-буддизму (медитативна простота).

Об'єктом досліджень є територія присадибної ділянки в місті Олександрія Кіровоградської області.

Предмет досліджень є особливості створення малих садів на незначній площі з використанням мотивів японського стилю.

Метою роботи є розробка дизайн-проекту території присадибної ділянки, що враховує всі необхідні аспекти та забезпечує створення комфортного та

естетично привабливого простору з урахуванням екологічних чинників, раціонального використання ресурсів і площі об'єкту.

Завдання роботи:

1. Аналіз існуючих умов місцезрештування об'єкту, їх особливостей та впливу на умови проектування.
2. Вивчення сучасних тенденцій і особливостей створення малих садів.
3. Розробка проектних пропозицій щодо озеленення та благоустрою території об'єкту з врахуванням розмірів об'єкту та природних умов його розташування.
4. Деталізація проектних рішень.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЗАКОРДОННОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ

Ландшафтний дизайн – це поєднання на одній території природні та штучних елементів, в логічні композиції.

Присадибна земельна ділянка – це ділянка яка призначена для будівництва, обслуговування житлового будинку та господарських будівель [5]. Але в сучасному світі це ще й місце відпочинку, ментального та фізичного.

Зараз в світі є великий попит на озеленення ландшафтного дизайну присадибних ділянок. Він відображає культурні традиції, мистецькі вподобання, кліматичні умови та соціальне значення. Закордонний досвід говорить що присадибну ділянку проектують як маленький парк. В той час як в Україні переважають трохи інші тенденції, більш розширені функціональні зони, що вирішують такі завдання як:

- організація відпочинку та фізичної праці;
- естетично-декоративні функції;
- вирощування продуктів харчування [4].

Такий підхід утилітарного та естетичного функціоналу формує особливий український стиль, що залишається і до тепер актуальним у багатьох власників присадибних ділянок.

З початком повномасштабної війни все частіше стає популярним український етнос. Так само він відображається і в ландшафтні, дизайнери використовують природні матеріали, стародавні орнаменти, старі забуті традиції в ландшафтному дизайні.

Наприклад, Лаврський парк у Києві (Україна) є громадським парком, який поєднує в собі елементи традиційної української архітектури та символіки (рис. 1.1). У парку є дерев'яна пергола, кам'яні доріжки та центральний фонтан у традиційному українському стилі [11].

Рис. 1.1. Печерський ландшафтний парк [10]

Також, Канадський музей прав людини у Вінніпезі (Канада) активно впроваджує українську етнічність у свій ландшафтний дизайн (рис. 1.2). У музеї є подвір'я з великим скляним навісом, натхненним традиційною українською хусткою. У внутрішньому дворі розташовано водні споруди і зони відпочинку, створюючи простір для роздумів і споглядання [11].

Рис. 1.2. Канадський музей прав людини у Вінніпезі (Канада) [11]

Варто відмітити, що інтерес до відновлення українських традицій зростає по всьому світу та не міг не зачепити ландшафтний дизайн. Використання етнічних мотивів у проектуванні ландшафту є неймовірно важливим для

культурної спадщини України [11].

На території України народні майстри створювали своїми руками витвори, які всебічно організовували середовище, з палеоліту та неоліту. В давнину у людини була потреба оздобити себе, будинок, подвір'я, вона прагнула красу в усьому (рис. 1.3). Її витвори мали магічне та духовне значення (рис. 1.4) [11].

Рис. 1.3. Тин – традиційна українська огорожа [11]

Рис. 1.4. Дерев'яна решітка як опора для в'юнких рослин [11]

Зараз так само людина цього прагне, але все складніше стає пізнати, що у неї всередині, проникнути в оточення краси людини, її естетичних вподобань, емоційного прагнення до живої природи [8].

Основним завданням ландшафтного дизайну є прагнення таки відкрити внутрішній світ людини. Показати через дизайн як, саме вона, бачить цей світ, природу.

Основними трендами в Україні в 2025 році є напрямок на екологічність, технологічність та функціональність. Популярним стають зниження негативного впливу на екологію, використання екологічних матеріалів, а головне позитивний вплив середовища на психологічний стан людини в сучасних реаліях. Інноваційні технології та розумний ландшафт також мають актуальність наразі.

Ароматний сад є інноваційним рішенням для морального відпочинку від новин та війни. Це територія, на якій висаджують рослини з яскравими, приємними ароматами, що створюють чарівну атмосферу та дозволяють поринути у небуття. Базуючись на досвіді, все частіше у вітчизняному дизайні використовують хоча б маленькі водні елементи, фонтани, каскадні водоспади та міні-озера. Вони забезпечують приємний мікроклімат та прохолоду в спеку. При правильному освітлені, світлодіодному підсвіченні чи акцентних світильників уся композиція набуває магічного стану, що допомагає розслабитись та відчувати трохи спокою в душі [7].

Закордонні дизайнери також активно використовують різні стилі, відповідно до традицій країни, кліматичних умов та власних уподобань.

Скандинавський стиль – дерев'яні настили, валуни, багаторічні рослини, які не потребують особливого догляду, та освітлення що створює особливу атмосферу повного єднання з природою (рис. 1.5) [12].

Рис. 1.5. Скандинавський ландшафт [12]

Англійський стиль. Це пейзажне формування території, вільне від кордонів та симетрії. Пейзажні парки з'явилися в Англії в XVIII в., позначивши собою нове відношення людини до природи – не керувати жорсткою рукою природою, намагаючись вписати її в уявлення людей про красу, а навпаки, дослухатись до природи, яка є прекрасною сама по собі (рис. 1.6). Характерним є звивисті доріжки, які покриті низьким газоном чи засипані гравієм. Квіти висаджуються групами, біля будинку або водойми, яка має природну форму [13].

Рис. 1.6. Сад в англійському стилі [14]

Еко-стиль зараз поєднують з інноваційними технологіями, але це не заважає розкривати його первісний вигляд в ландшафті. Використання на максимумі природних матеріалів, кольорів та фактури дає змогу перетворити весь простір на надзвичайне природне середовище. Такий собі пейзаж лісу найкраще описує цей стиль, лише декілька природних акцентів з дерева, і ти опиняєшся в чарівній лісовій казці [13].

Зважаючи на ситуацію в світі, одним з найактуальніших стилів ландшафтного дизайну є японський стиль (рис. 1.7). Він – уособлення миру та спокою.

Вважається, що Всесвіт складається з двох протилежних сил, які доповнюють одна одну (інь та янь). Їх взаємодія створює енергію і рух. У садах інь представлений через воду, стоячу або текучу, а камінь є вираженням янь. Символізм – це основа японського саду з міфічною ідеєю. Вода уособлює оновлення, спокій та безперервність в той час як гравійні доріжки та мости допомагають направляти тіло та душу. Камінь має силу та витривалість, а дерева та малі архітектурні форми – духовність та релігію, оскільки вони є зменшеними копіями храмової архітектури. Ці символи розповідають історію та створюють сенс через сад [15].

Рис. 1.7. Японський стиль в ландшафті [15]

Для українців є особливо актуальним створення садів з духовним сенсом на території зруйнованого ландшафту. Він допомагає знайти баланс з самим собою та навколишнім світом.

Отже, ландшафтний дизайн у сучасному світі в Україні має багато граней, він поєднує в собі естетичність, функціональність, утилітарність, етнічність. Під впливом повномасштабної війни зростає інтерес до українських етнічних мотивів у ландшафтному дизайні, що породжує відродження стародавніх традицій та створення просторів з духовним сенсом. А всесвітні інтереси (екологічність, мінімалізм) стали поєднувати з відомими багато століть стилями.

Таким чином, сучасний ландшафтний дизайн не лише організовує простір, але й відображає культурні цінності, сприяє психологічному відновленню та екологічній свідомості. В Україні це також спосіб збереження національної ідентичності та створення гармонійного середовища в умовах сучасних викликів.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

2.1. Місцезорозташування об'єкту проектування

Об'єкт для проектування – присадибна ділянка, що знаходиться на вулиці Космічна, будинок 47, розташована на півдні м. Олександрія, Олександрійського району Кіровоградської області (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Місце розташування ділянки (фото з Google maps)

Ділянка має прямокутну форму. Займає площу 0,12 га. З південної сторони від ділянки знаходиться сусідня присадибна ділянка, так само як і з північної сторони. Зі східної сторони територія межує з пустирем, а західний бік – з головною дорогою.

2.2. Природні умови району досліджень

Своєрідність і різноманітність природних умов Кіровоградської області пов'язані з її розташуванням на межі лісостепової та степової зон (рис. 2.2). Поверхня області здебільшого являє собою плато або підвищену хвилясту рівнину, розчленовану густою сіткою річкових долин, балок і ярів. Клімат кіровоградської області помірно континентальний, недостатньо вологий, з добре вираженими порами року. Середньорічна кількість опадів становить 499-582 мм. Річна кількість опадів в області скала 515,7 мм. Найбільше опадів випало у липні – 102,4 мм, а найменше в жовтні 21,4 мм [1].

Олександрійський район має вихід до Кременчуцького водосховища, та знаходиться на правому березі Дніпра. Основна частина області знаходиться на Придніпровській височині. Її поверхня рівнина з хвилястим підняттям, розчленована річковими долинами, балками, ярами, найбільше розчленована північно-східна частина області, а саме Дніпровсько-Інгулецьке межигір'я [3].

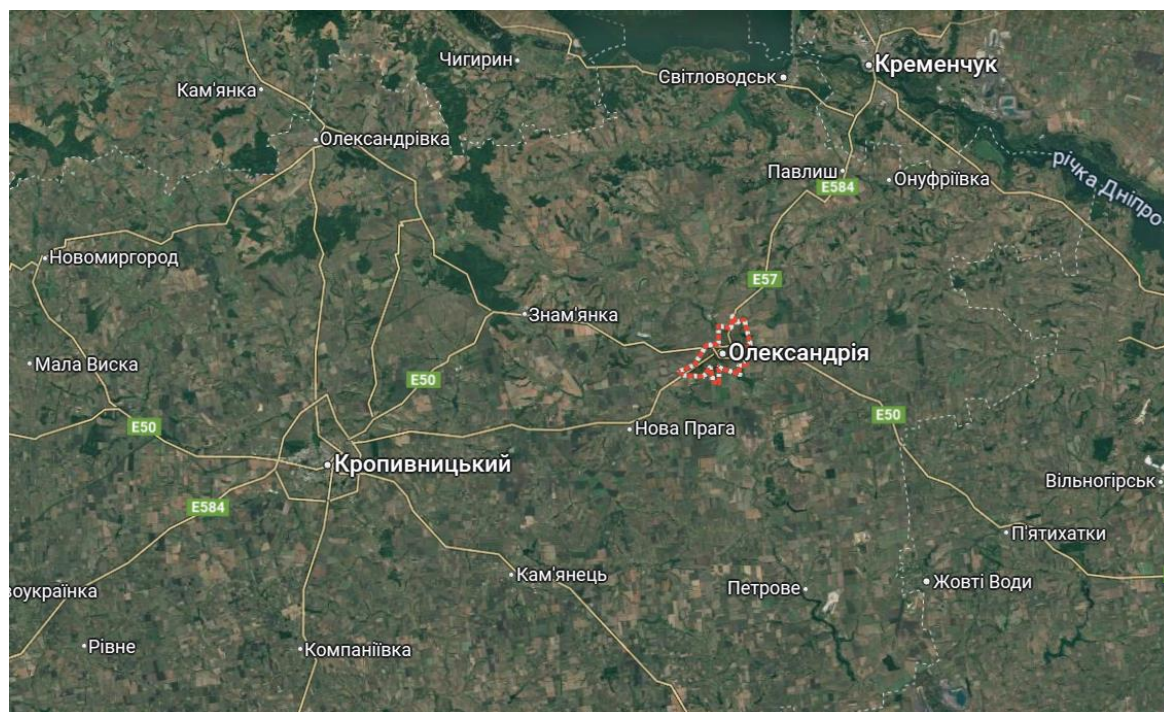

Рис. 2.2. Зображення міста Олександрія відносно території області
(фото з Google maps)

Місто Олександрія знаходиться на північному сході кіровоградської області. Населення міста складає приблизно 70000 людей. Воно розташоване у степовій зоні на злитті двох річок Інгульця та Березівки. Нова Олександрійська територіальна громада Кіровоградської області утворена 12 червня 2020 року на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 №716-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Кіровоградської області» [2].

Клімат на території помірно континентальний літо досить тривале, а зима малосніжна. Абсолютна максимальна температура дорівнює 36°C, а мінімальна взимку -30°C. Опади у рік ідуть дуже не рівномірно, влітку їх у 2 рази більше за зиму. На глибині 70 км залягають шари бурого вугілля, що колись сприяло розвитку гірничої справи. Також природні умови сприяють вирощуванню кукурудзи, пшениці, цукрового буряку та інших культур [3].

На території міста знаходиться два лісових масиви, а саме Звенигородський лісовий масив, що займає площу 287 га та лісовий масив будинку ветеранів який займає площу 83 га [3].

Отже, присадибна ділянка знаходиться в помірно континентальній зоні, межує з сусідніми ділянками, пустирем, та дорогою, має нерівномірні опади.

Територія присадибної ділянки знаходиться в місті Олександрія в приватному секторі, та спокійному районі. Розташоване воно на придніпровській височині з рівнинною поверхнею та хвилястим підняттям, розчленована річковими долинами, балками, ярами. Перемінна погода з помірним кліматом на територію говорить, що рослинам потрібен буде догляд та допомога в акліматизації.

РОЗДІЛ 3

ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

3.1. Функціональне зонування території об'єкту

Функціональне зонування створене для зручності, краси та простої функціональності території при її експлуатації. Враховуючі опорний план (додаток А), кліматичні умови, побажання власників, територія присадибної ділянки поділена на декілька зон (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Схема функціонального зонування (розроблена автором)

Вхідна зона має основний вхід з хвірткою та в'їзну частину з воротами для заїзду автомобіля, що ведуть до гаража. Вона дозволяє створити перше враження

про власників ділянки та створює презентаційний вид. Ігрова зона містить гойдалку, гірку та пісочницю, для відпочинку малечі. Вона створена для фізичного розвитку дитини та безпечного її перебування на території. Ця зона знаходиться за будинком, що дає відчуття безпеки також знаходиться біля тераси, яка також була запроектована та оформлена відповідно до вподобань власника присадибної ділянки. Вона не велика, але дає можливість батькам наглядати за донькою, поки та грається.

Зона тихого відпочинку досить велика, спрямована на спокійний відпочинок та медитації. Вона посередині території, але завдяки боковій головній доріжці вона відокремлена та є не транзитною. Зона активного відпочину знаходиться в кінці присадибної ділянки, задля зниження зайвого шуму для мешканців будинку, які безпосередньо в ньому будуть знаходитись. Вона відокремлена від тихої зони габіонами як підпірною стіною. Ця зона включає в себе альтанку та барбекю для веселого відпочинку .

І остання зона це – господарська, створена для утримання фруктово-декоративного саду, вона також знаходиться в кінці ділянки поряд з гостьовим будиночком та погрібом.

3.2. Планувальна організація території об'єкту

Планувальна організація присадибної ділянки створена так що власникам було зручно пересуватись по ділянці та кожен її куточок щоб був задіяний.

У вхідній зоні прокладена дорога від паркану до зони медитації, вздовж житлового будинку та гаражу (рис. 3.2). Уся дорожньо-стежкова мережа викладена з декоративного каменю, лише в зоні заїзду автомобіля – бетонна заливка дороги. Розташування біля входу будинку та гаража дозволяє не витрачати час на пересування територією для того щоб потрапити в будинок чи поставити авто. В ігровій зоні стежка не прокладалась для комфортного перебування малечі на траві.

Рис. 3.2. Вид на доріжки у вхідній зоні (розробка автора)

Найцікавішу планувальну організацію має зона тихого відпочинку (рис. 3.3). Вона створена за японськими мотивами значення інь-янь, як балансу протилежностей, що доповнюють одне одного. Рівновага всесвіту проявляється навіть в малих речах, і ми здатні відчути її та віднайти в собі. Головна доріжка веде через всю ділянку, але саме другорядні – створюють на ділянці відчуття магичності в плануванні. Гравійний відсип території та штучна водойма створює початок, основу для саду камінь.

Рис. 3.3. Стежкова мережа в зоні тихого відпочинку
(розробка автора)

Господарська зона містить в собі гостьовий будинок, погріб та декоративно-плодовий сад, також він в собі відділяє сад від споруд габіонами як підпірною стінкою (рис. 3.4). Вздовж будинків проходить головна доріжка, а в самому саду є звивисті другорядні доріжки що додають динаміки в загальній картині планування. Зона активного відпочинку також відокремлена габіоном, але має більш колоцентричне розташування доріжки та декоративного гравійного майданчику.

Рис. 3.4. Дорожньо-стежкова мережа в господарській зоні та зоні активного відпочинку (розробка автора)

Поєднання чітких геометричних форм у спорудах та плавних ліній в доріжках, створюють органічний та унікальний вид ділянки і забезпечує естетичне та практичне використання території.

Отже планувальна структура є змішаною на основі регулярного та ландшафтного типу, також переважає більше відкритого простору, що візуально збільшує територію та надає більше свободи на ній.

3.3. Об'ємно-просторове рішення території об'єкту

Об'ємно-просторове рішення території базується на балансі простору, співвідношенню закритої та відкритої території. Забезпечення різних типів насаджень, малих архітектурних форм та водойм які виконують свої функціональні ролі в композиції [16].

На вхідній зоні ми можемо спостерігати чіткі лінії регулярного типу планування (рис. 3.5). Прямі лінії будинку підкреслюються рядовими посадками декоративних рослин ялівця звичайного (*Juniperus communis* L.) та калини лавролистої 'Spring Bouquet' (*Viburnum tinus* 'Spring Bouquet'), що створюють живу декоративну огорожу. А контраст тендітної примули поліантової (*Primula x polyantha* Mill.) з юккою слабolistою (*Yucca flaccida* Haw.) створюють незвичайний тандем в оформленні. Просторове рішення в оформленні вхідної зони задає відкритий простір для візуального огляду. Квітник з рододендронів та деревні рослини по бокам вздовж огорожі також підкреслюють регулярність планування.

Рис. 3.5. Вид на просторове рішення вхідної зони (розробка автора)

Ігрова зона акцентована солітером – церсисом канадським (*Cercis canadensis* L.). Її положення між житловим будинком та закритим погрібом створюють закритий візуальний простір, що надає відчуття безпечної зони. Вона обладнана ігровим майданчиком та дитячим будиночком (рис. 3.6). Також є тераса для дорослих з декоративними рослинами в кашпо, біля якої з протилежних боків розташовані яблуня китайська (*Malus prunifolia* Willd.), яблуня чудова (*Malus spectabilis* Ait.).

Рис. 3.6. Вид на об'ємно-просторове рішення ігрової зони (розробка автора)

Огляд з запроєктованої відкритої тераси відкривається на зону тихого відпочинку, що підкреслена солітером горіха волоського (*Juglans regia* L.). Використання змішаного планування від регулярного до пейзажного прийому створює цікавий вид на територію. Зона створена на основі інь-янь є метафоричним значенням спокою та балансу (рис. 3.7). Головною домінантою композиції є сам символ, що чудово зображений завдяки контрастному покриттю, зеленим насадженням та водоймі. Світла частина символу окреслена світлим гравієм, що добре контрастує з темною його частиною, яка має насип чорного гравію і відображає його як дзеркало, що підкреслює значення символу.

На частинках інь-янь розташовані маленькі композиції саду каміння з валунів та тиса ягідного 'Repandens' низькорослого (*Taxus baccata 'Repandens'*), вони підкреслюють японський стиль, використаний для цієї зони. Центрами частинок знаку є дзеркальні кола засипані протилежним кольором, до своєї частини, гравієм. Також у світлій частині інь на темному колі розташована штучна водойма в середині з каменем-фонтаном. Обгортає водойму додаткове декоративне коло з декоративною капустою (*Ornamental Kale*) в кашпо. На темній стороні янь в середині кола також знаходиться маленький фонтан із низькими сидіннями, які надають можливість помедитувати та відпочити. Кольори в цій зоні спокійні з акцентними рожевими рослинами. Завершує всю зону центральна композиція, що водночас розділяє і об'єднує символи інь-янь. Вона акцентована різними насадженнями, що мають різну висоту та форму задля декоративного ефекту. Ця зона дає відчуття напіввідкритого простору, адже має візуальні межі. Плавні лінії та контрастні кольори створюють динаміку, але, водночас врівноважений баланс. Багатоярусне озеленення створює відчуття глибини, затишку та візуального багатства. Зона запрошує до естетичної насолоди, рефлексії та відпочинку, пропонує різні види проведення зустрічей в цьому просторі – від усамітнення до збору на декілька людей для спокійного та медитативного відпочинку. Овальна доріжка забезпечує плавний круговий рух, дозволяючи сприймати композицію з різних ракурсів. Об'ємно-просторове рішення цієї зони є продуманим, створюючи гарний арт-об'єкт з відкритим простором.

Рис. 3.7. Концепт тихої зони відпочинку (розроблена автором)

Особливість саду в господарській зоні та зони активного відпочинку є їх відокремлення габіоном так як на території є перепад ґрунту в 0,5 м (рис. 3.8). В зоні активного відпочинку головною домінантою є восьмигранна альтанка, яка виконана з дерева, має сидіння та столик для гарного відпочинку. Її форма також підкреслює нотки японського стилю та додає гарний вертикальний акцент. Перед альтанкою розташоване вогнище, що створює відчуття додаткового затишку та спокою. Також розташування рослин в кашпо з габіону поєднують зону з основним габіоном та надають їй вертикальну структуру. Декоративні композиції у формі напівкола гарно вписуються в основну концепцію території. Вони так само як і альтанка розташовані на гравійному насипі, тим самими поєднуючи їх з попередньою зоною. Використання кашпо та різнорівневого озеленення створює відчуття об'єму та глибини. Простір навколо альтанки відчувається захищеним завдяки оточуючим її рослинам та самому її об'єму. Зона побудована на контрастах, від матеріалів м'якого газону та металевих кашпо, до контрастів кольорів декоративних рослин, які водночас суперечать одне одного та об'єднуються в яскраву та балансуєчу композицію.

Рис. 3.8. Вид на концепцію альтанки та декоративного озеленення зони
(розроблено автором)

Господарська зона характерна поєднанням регулярного типу планування, що проявляється в розміщенні гостьового будинку і погрібу та доріжок навколо. Ця зона характерна високою щільністю озеленення, а саме плодово-декоративним садом, що створює яскравий контраст до більш стриманої зони забудови (рис. 3.9). Звивисті доріжки через декоративно-плодовий сад запрошують до прогулянки та розділяють простір на окремі зелені "кімнати". Невеликі ділянки газону слугують відкритими просторами між щільними посадками, додаючи повітря та світло. Декоративний сад є домінантою на цій зоні та формує вертикальний об'єм та її вигляд, формуючи закритий простір. Він сформований з яблуні китайська (*Malus prunifolia* Willd.), яблуні пурпурова (*Malus purpurea* (Barbier) Rehd), вишня дрібнопилчаста, японська (*Prunus serrulata* Lindl).

Ці насадження досягаючи достатнього росту, створюють ефект рожевої хмаринки як в казці. А, розташована в саду, гойдалка дозволяє відгородитись від усього світу та поринути у світ фантазій. Ділянка цієї зони спроектована з виразним контрастом між двома основними під зонами: відкритою, переважно горизонтальною функціональною зоною біля будівель та, більш камерною,

вертикально насиченою, декоративною садовою зоною. Вона дозволяє поєднувати в собі баланс території та збагачена грою кольору, світла та тіні.

Рис. 3.9. Вид на проектне рішення господарської зони (розроблено автором)

Проектні рішення демонструють вдале поєднання функціональності, естетики та індивідуального підходу. Використання різних матеріалів, кольорових гам, а також контрастів між регулярним та пейзажним прийомами планувань, дозволив створити унікальний, динамічний та водночас гармонійний образ присадибної ділянки, що відповідає вподобанням власників.

РОЗДІЛ 4
КОМПОЗИЦІЙНІ ПРИЙОМИ ДЕКОРАТИВНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТЕРИТОРІЇ
ОБ'ЄКТУ

4.1. Декоративні рослини композиції об'єкту

Декоративні рослини на території об'єкту відіграють ключову роль при створенні бажаної атмосфери та заданої стилістики в кожній зоні. Відповідно до генерального плану (додаток Б) та асортименту рослин (табл. 4.1) були розроблені декоративні композиції на території присадибної ділянки.

Таблиця 4.1

Асортимент запроєктованих рослин

Асортимент рослин				
№	символ	кі-ть	Українська назва	Латинська назва
Багаторічні рослини				
1		5	Гортензія великолиста	<i>Hydrangea macrophylla</i> DC.
2		2	Форзиція проміжна	<i>Forsythia intermedia</i> Zab
3		1	Бугенвіллія 'purple queen'	<i>Bougainvillea 'purple queen'</i>
4		15	Будлея давида карликова	<i>Buddleia davidii</i> Franch.
5		6	Дудлея пульверулентна	<i>Dudleya pulverulenta</i> Britton et Rose
6		4	Вітекс священний	<i>Vitex agnus-castus</i> L.
7		4	Гортензія крупнолистяна	<i>Hydrangea macrophylla</i> Thunb
8		2	Цеанотус американський	<i>Ceanothus americanus</i> L.
9		15	Рододендрон японський	<i>Rhododendron japonicum</i> Gray.
10		3	Магнолія суланджа	<i>Magnolia Soulangeana</i> Soul.-Bod
11		2	Звіробій звичайний	<i>Hypericum prolificum</i> L.
12		24	Юка слаболиста	<i>Yucca flaccida</i> Haw
13		1	Яблуня шейдеккера	<i>Malus scheideckeri</i> Zabel
14		11	Барбарис Тунберга	<i>Berberis thunbergii</i> DC
15		1	Горіх волоський	<i>Juglans regia</i> L.
17		8	Яблуня китайська	<i>Malus prunifolia</i> Willd.
18		8	Вишня дрібнопильчата	<i>Prunus serrulata</i> Lindl
19		6	Яблуня пурпурова	<i>Malus purpurea</i> (Barbier) Rehd

Продовження таблиці 4.1

Асортимент рослин				
№	символ	кі-ть	Українська назва	Латинська назва
Декоративно квіткові				
1		76	Цикламен перський	<i>Cyclamen persicum</i> Mill.
2		42	Бальзамітник уоллера	<i>Impatiens walleriana</i> Hook.f.
3		6	Капуста декоративна	<i>Brassica oleracea</i>
4		39	Примула поліантова	<i>Primula x polyantha</i> Mill.
5		3	Тюльпан туркестанський	<i>Tulipa turkestanica</i> Regel
Листяні дерева та кущі				
6		2	Яблуня чудова	<i>Malus spectabilis</i> Ait.
7		8	Баухінія строката	<i>Bauhinia variegata</i> L.
8		1	Церсис канадський	<i>Cercis canadensis</i> L.
9		6	Слива китайська	<i>Prunus salicina</i> Lindl.
10		10	Калина лавролиста 'Spring Bouquet'	<i>Viburnum tinus</i> 'Spring Bouquet'
Хвойні дерева				
11		8	Самшит вічнозелений	<i>Buxus sempervirens</i> L.
12		10	Ялівець звичайний	<i>Juniperus communis</i> L.
13		2	Ялівець розпростертий	<i>Juniperus horizontalis</i> Moench
14		3	Тис ягідний 'Repandens'	<i>Taxus baccata</i> 'Repandens'

В сучасному світі з шаленим темпом не завжди є час для зміни рослин, тому вибір впав на багаторічники в кількості 19 шт., ми пропонуємо їх як рослин не таких вибагливих у догляді, більш стійкими до зміни клімату та як захисники ґрунту від ерозії. Також пропонуємо 4 хвойні рослини як різновид в декоративності, вони слугують гарним оздобленням навіть взимку. Листяні дерева, 5 шт., не мають декоративного вигляду взимку, але вдало урізноманітнюють композиції восени та надають об'єму та наповненості присадибної ділянки. А задля покращення емоційного стану та психологічної насолоди пропонуються 5 декоративно-квітучих рослин.

Квітникове оформлення території об'єкту не дуже велике, вони застосовуються у вхідній зоні рядовою посадкою в двох міксбордерах (рис. 4.1). Також в цих міксбордерах використані композиції з дерев та кущів а саме: ялівця звичайного (*Juniperus communis* L.) та калини лавролистої 'Spring Bouquet'

(*Viburnum tinus* 'Spring Bouquet'), примули поліантової (*Primula x polyantha* Mill.) з юккою слаболистою (*Yucca flaccida* Haw.). Розміри меншого міксбордеру 2,93м*1,8м, а більшого 12,39м*1,8м. Верхній ярус формують ялівець звичайний. Схема посадки та глибина посадки рослини представлена в таблиці 4.2. Цей міксбордер зустрічає нас при вході та надає перше враження про декоративне оформлення території.

Таблиця 4.2

Схема посадки міксбордера		
Назва	Відстань між рослинками, м	Глибина посадки рослин, см
Юкка слаболиста	0,8–1	30–40
Ялівеця звичайний	1–1,5	40–50
Примула поліантова	0,2–0,3	15–20
Калина лавролиста 'Spring Bouquet'	1–1,2	40–50

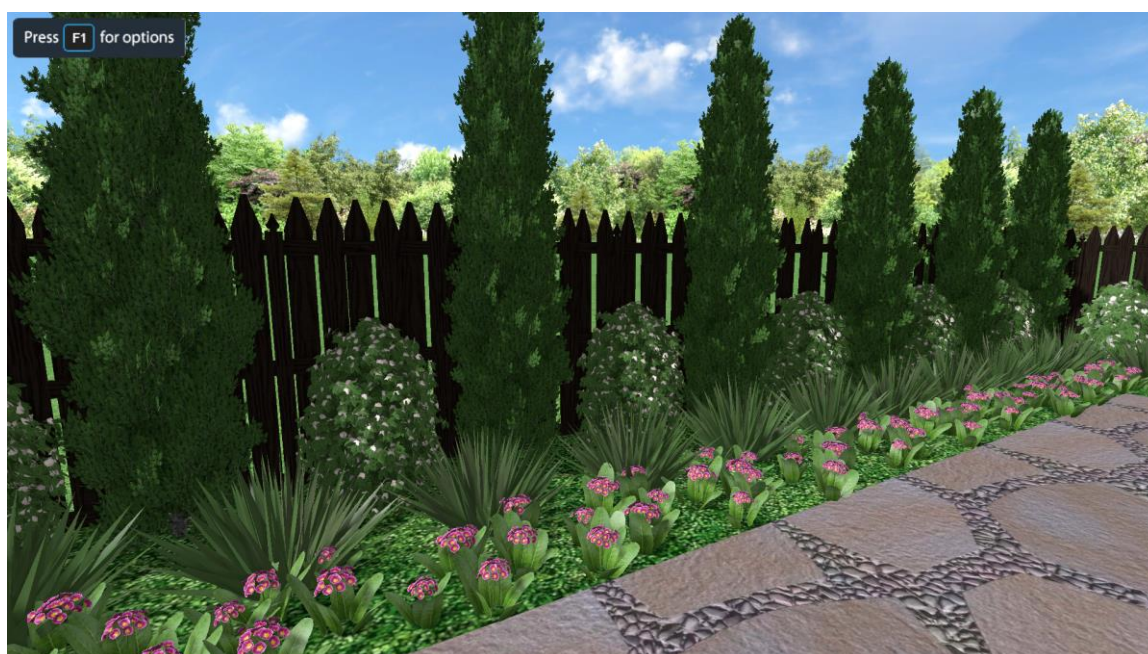

Рис. 4.1. Міксбордер у вхідній зоні (розроблено автором)

Дуже популярним на присадибній ділянці є квіткові насадження в кашпо

(рис. 4.2). В зоні тихого відпочинку, символізуючи коло як єдність, розташовані дудлея пульверулентна (*Dudleya pulverulenta* Britton et Rose) в кількості 6 шт.

Рис. 4.2. Приклад рослин в кашпо (розроблено автором)

Також багато насичена квітковими композиціями в кашпо ігрова зона, а саме тераса (рис. 4.3). На ній розміщені 4 кашпо круглої форми діаметром 0,6 м з гортензією крупнолистою (*Hydrangea macrophylla* DC.), що створюють об'єм та наповненість території. В менших кашпо діаметром 0,4 м також круглої форми, їх 3 шт., знаходяться ніжні тюльпани туркестанські (*Tulipa turkestanica* Regel). Вони висаджені по колу приблизно 7 цибулин для надання об'ємного ефекту. Також варто зазначити що на терасі вдовж неї розташоване прямокутне кашпо розміром 2,5м x 0,44м. На ньому висаджені бальзамінник Уоллера (*Impatiens walleriana* Hook.f.) з відступом між рослинами 0,2 м. вона знаходиться навпроти входу на терасу додаючи декоративний акцент, та контраст на з стіною будинку.

Рис. 4.3. Квіткові композиції на терасі (розроблено автором)

Варто зазначити що також прямокутне кашпо розміром 1,23 м х 0,41 м, використані в зоні активного відпочинку, вони різнорівневі що додає поступового об'єму (рис. 4.4). На них висаджені цикламени перські (*Cyclamen persicum* Mill.) в два ряди в шаховому порядку, з міжряддям 20 см. Вони створюють гарний яскравий акцент серед жовто-зеленого міксбордеру.

Рис. 4.4. Запроектоване кашпо з габіону (розроблено автором)

На генеральному плані (додаток Б) можна спостерігати 3 точки висадки рядової посадки декоративних дерев. Усі вони розташовані повздовж огорожі, створюючи бар'єр між приватною територією та сусідніми ділянками. У вхідній зоні зі сторони гаража посаджені вітекс священний (*Vitex agnus-castus* L.) в кількості 4 шт., з відстанню 3,5м в кількості 4 шт., також кожне дерево має декоративне кільце з середніх по розміру каменів (рис. 4.5). З іншої сторони між житловим будинком та огорожею створена рядова посадка з баухінія строката (*Bauhinia variegata* L.) на відстані 3,5 м в кількості 4 шт., яка також має декоративне кільце з середніх по розміру каменів для більш декоративного вигляду. Між гостьовим будинком та огорожею знову повторюється ця ж сама рядова посадка з баухінії строкатої.

Рис. 4.5. Рядова посадка дерев (розроблено автором)

В зоні тихого відпочинку запроектовані дві композиції з дерев магнолії суланжа (*Magnolia Soulangeana* Soul.-Bod.) в кількості 3 шт., вона створює затишок та тінь біля гойдалки. Та навпроти них композиція з яблуні китайської (*Malus prunifolia* Willd.) в кількості 3 шт. (рис. 4.6).

Рис. 4.6. Вид на композиції з дерев (розроблено автором)

Найбільший запроєктований міксбордер на території приватної ділянки вписаний в символ інь-янь як розділяючий та водночас об'єднуючий елемент (рис. 4.7).

На ньому висаджені в рядову посадку по контуру хосту (*Hosta*) з двох кутів висаджені гортензії крупнолисті (*Hydrangea macrophylla* Thunb.). Більш до центру висаджені будлея давида карликова (*Buddleia davidii* Franch.) і все сходиться до центрального домінанта бугенвілії 'purple queen' (*Bougainvillea 'Purple queen'*). Рослини підібрані відповідно до гармонійної кольорової гамми.

Рис. 4.7. Вид на міксбордер (розроблено автором)

Декоративний міксбордери спроектовані у формі частин кіл в зоні активного відпочинку (рис. 4.8). Вздовж контуру фігур висаджені хости (*Hosta*) далі до середини чергуються ялівець звичайний (*Juniperus communis* L.) з самшитом вічнозелений (*Buxus sempervirens* L.). Яскравий акцент додають барбариси тунберга (*Berberis thunbergii* DC), а ніжні акценти робить цеантус (*Ceanothus americanus* L.) . Яскравих барв також додає форзиція проміжна (*Forsythia intermedia* Zab) її жовтий колір навесні надає теплого відчуття біля альтанки та надає затишку знаходячись в ній.

Рис. 4.8. Вид на міксбордер (розроблено автором)

Господарська зона гарно виражена масивом декоративно-плодових дерев (рис. 4.9). Цей сад досягаючи достатнього зросту створює ефект рожевої хмаринки як в казці. Складається він з яблуні китайської (*Malus prunifolia* Willd.), яблуні пурпурової (*Malus purpurea* Rehd), вишні дрібнопильчастої (*Prunus serrulata* Lindl).

Рис. 4.9. Вид на декоративно-плодовий сад (розроблено автором)

а) восени; б) навесні

Його користь та краса надає великі можливості та перспективи у вирощування такого саду. Восени насадження створюють багряну композицію, в той час як навесні вона протилежно червона. Така зміна кольорів проводить паралель до балансу в житті яка віддзеркалена у всьому дизайнерському рішенні присадибної ділянки.

4.2. Використання малих архітектурних форм на території об'єкту проектування

Малі архітектурні форми призначені для декоративного та естетичного функціональності. Також вони виконують корисні функції для комфортного перебування на території. Більшість малих архітектурних форм на території виконують не лише декоративні функції, вони візуально роблять зонування та перемикають увагу глядача. Вони надають ландшафту закінчений вигляд [17].

Для комфортного перебування в ігровій зоні ми пропонуємо використання гойдалок, гірок, пісочниць, дитячого ігрового будиночку (рис. 4.10, 4.11). Всі вони розташовані на мінімальній території, але для максимального функціоналу.

Рис. 4.10. Запроектовані МАФ в ігровій зоні – гойдалка, гірка, пісочниця
(розроблено автором)

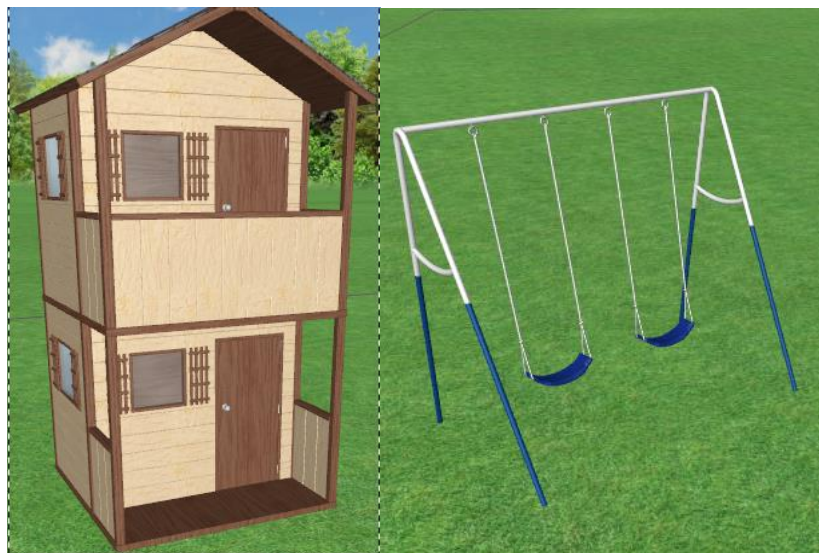

Рис. 4.11. Запроектовані МАФ в ігровій зоні – гойдалка, дитячий
будиночок (розроблено автором)

Також на території ігрової зони запроектована тераса, на якій використовуються кашпо різної форми та розміру для декоративних рослин, також лава та садовий столик для відпочинку батьків для нагляду за дітками (рис. 4.12).

Рис. 4.12. Запроектвані МАФ на терасі – лавка, садовий столик
(розроблено автором)

Для зони тихого відпочинку запроектвані пуфи для медитанії та фонтан, відкрита вадойма та гойдалка для естетичної насолодни , комфорту (рис. 4.13), (рис. 4.14). Усі малі архітектурні форми виконанні з природних матеріалів, що відповідає сучасним трендам екологічності.

Рис. 4.13. Садові пуфи та фонтан в зоні тихого відпочинку (розроблено автором)

Рис. 4.14. Штучна водойма та гойдалка в зоні тихого відпочинку
(розроблено автором)

Зона активного відпочинку має альтанку з садовими сидіннями та штучним вогнищем, а також мангалом для барбекю (рис. 4.15). Дані МАФи розраховані для комфортного відпочинку з друзями. Головним акцентом альтанки є її форма, за ідею якої були взятий вигляд японської альтанки. Також варто зазначити, що цікавою ідеєю було рішення використати габйон як кашпо під рослини. Він робить акцент та віддзеркалює світло у вечірній час для створення затишної атмосфери.

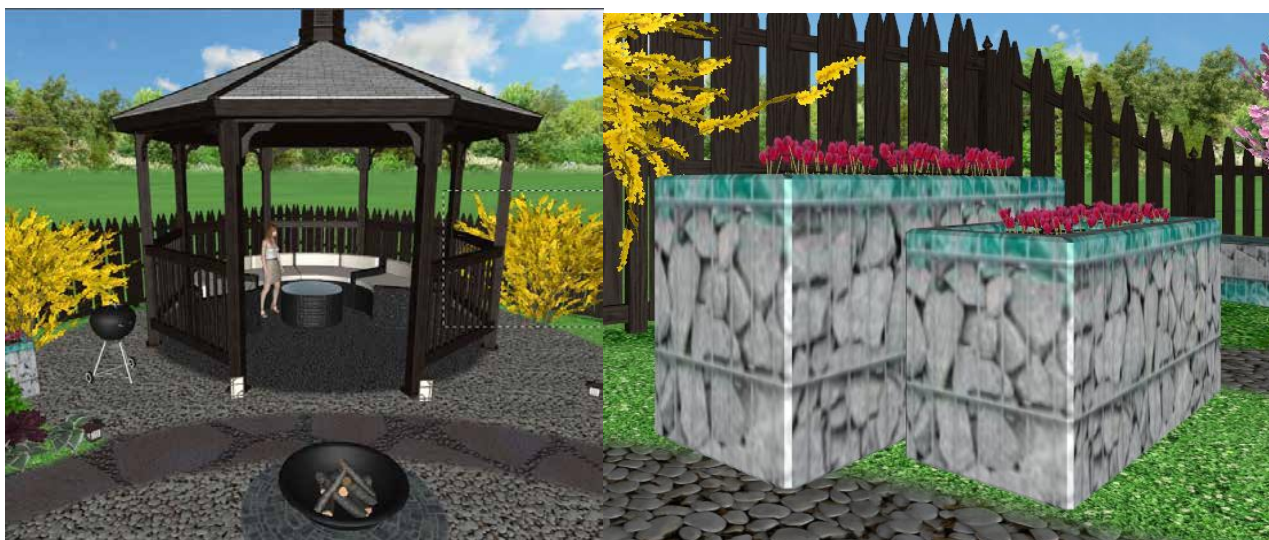

Рис. 4.15. Запроектована альтанка з садовим диваном та кашпо з габйону
на зоні активного відпочинку (розроблено автором)

Альтанка та меблі на ділянці виконанні з натуральних матеріалів що додає екологічності нашим зонам.

Отже, грамотно підібраний асортимент рослин надає правильне враження на території, підкреслює стиль виконання ландшафтного дизайну, створюючи декоративно різноманітний простір. Вони поліпшують мікроклімат захищаючи від шуму та вітру, створюють комфортне середовище на присадибній ділянці. Малі архітектурні форми відіграють важливу роль для ландшафтного дизайну, вони створюють довершений вигляд ділянки та виконують корисні функції. Інколи слугують межами зонування та головним домінантами на території, додаючи індивідуальності в стилі. Малі архітектурні форми допомагають створити комфортні умови на території для різних поколінь, створюючи об'єднане функціональне середовище.

РОЗДІЛ 5

ІНЖЕНЕРНІ СПОРУДИ ТА АГРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЗІ СТВОРЕННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТУ

5.1. Інженерні споруди на території об'єкту

Для викладки доріжок пропонується використовувати мощення у вигляді декоративного каменю для органічного вигляду (рис. 5.1). Так як класти камінь на ґрунт не є доцільним рішенням через перепади температури та кліматичні умови, треба спочатку зняти верхній шар землі на 25 см, ущільнити нижній шар ґрунту та засипати його піском на 10 см для стабілізації. Для вкладання самого каміння замішується піщано-цементна суміш в 4 см та вже на неї викладається каміння та в проміжках між ними засипається гравій для естетичного та бажаного ефекту [19].

Рис. 5.1. Схема мощення доріжок [19]

На деяких зонах нашого проекту було запропоновано декоративна засипка гравієм території, через низьку собівартість, тривалий термін експлуатації та переваги в тому що він не затримує воду (рис. 5.2).

Після розмітки території викопуємо ґрунт під укладання на 20 см. Дно

грунту ущільнюється та засипається піском, далі кладеться геотекстиль, який використовується як дренаж. Далі можна встановити бордюри чи металеві приховані обмежувачі, та викладаємо основу для декоративного шару з великого щебня та глини, останнім етапом йде засипка декоративного гравію з розрахунку 50 кг на 1 м² [25].

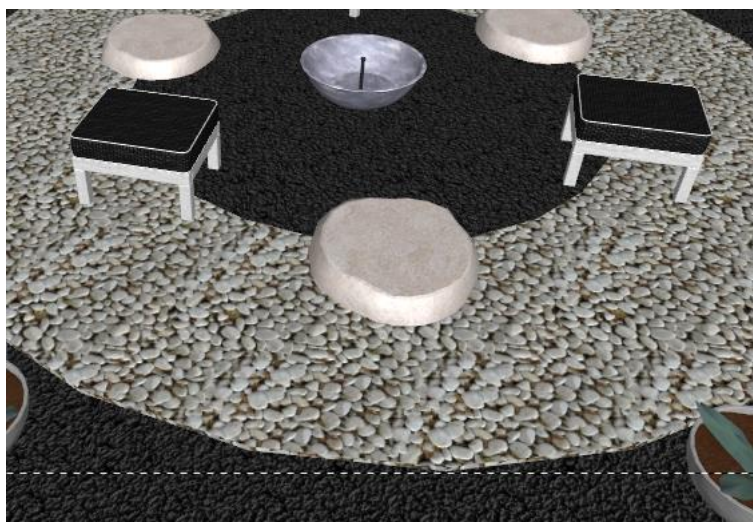

Рис. 5.2. Запропоноване мощення з гравію (розробка автора)

Для гарного декоративного ефекту, підтримки ґрунту та стабілізації схилів було прийняте рішення використати підпірну стінку з габіону. Підпірні стінки візуально зонують територію та естетично завершують композиції. Габіони це об'ємна конструкція з оцинкованої сітки заповнена мілким каменем. У своєму проекті використовується габіон виду «Джамбо» кубічної форми. Так як він простягається на ширину ділянки, він поділений на секції між якими встановлені діафрагми. Для наповнення сітки будуть використанні невеликого розміру граніт та люмінесцентне каміння виготовлене з додаванням люмінофору ГАТ 33, які накопичують світло та мають тривалий ефект світіння (рис. 5.3) [20]. Габіони засипаються одночасно всі секції поетапно ділячи по висоті його на декілька підходів.

Рис. 5.3. Приклад люмінесцентних каменів [20]

Для встановлення навіть невеликої підпірної стінки потрібно спочатку засипати дренаж, утрамбувати щільний ґрунт або пісок, та додати шар щебню. Ширина основи визначається за формулою ширина габіону плюс 40 см (рис. 5.4) [21].

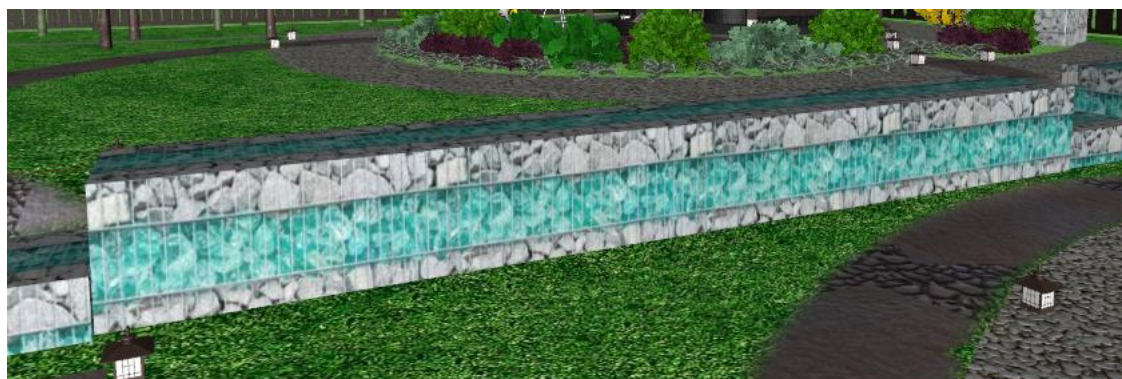

Рис. 5.4. Приклад підпірної стінки з габіону (розробка автора)

Додатковою спорудою на території була запроєктована тераса в ігровій зоні. Площею в 16,08 м² вона запроєктована як функціональне рішення для проведення там тихих ранків, нагляду за дітками в ігровій зоні (рис. 5.5). Вона виготовлена з дерева як екологічного матеріалу з бетонною основою для стійкості.

Рис. 5.5. Запроектована тераса (розробка автора)

Завчасне проектування та розробка інженерних споруд є обов'язковим етапом при розробці проектного рішення. Правильно підібране мощення допомагають завершити концепт дизайну, а додаткові споруди додають функціоналу та гармонійну складову дизайну.

5.2 Агротехнічні заходи по експлуатації об'єкту

Агротехнічні заходи включають в себе підготовку ґрунту, висаджування декоративних рослин, влаштування клумб, догляд за рослинами та їх захист від шкідників та хвороб. Важливо дотримуватись вимог при висадці дерев та чагарників. Садивні ями та траншеї треба викопати за 7-10 днів по самої посадки рослини. Розміри ям залежать від розміру та віку рослини, середнім значенням для дерева вважають 70-120 см, а для чагарників 30-70 см [22]. Дно ями засипають розпушеною землею на 15 см, а вбивши кілок та насипавши ще землі для горбика прив'язують саджанець до кілка. Зазвичай посадку виконую грудкою ґрунту 0,6 м для крупномірів хвойних та листяних дерев, для збереження кореневої системи ще можуть обмотати мішковиною.

Важливою частиною догляду за рослинами є систематичний полив. На даній території буде доцільним використання АСП різного виду роторів від Hanter. Перевагами такого поливу буде економічна, фінансова та фізична економія ресурсів, а також надійність та довговічність системи.

Підживлення рослини проходять в 2 етапи азотними добривами на початковій стадії росту та мінеральними як рослина досягне повного росту. Стовбур дерева також важливо захищати в перші роки життя, їх рекомендують обмотувати бамбуком від негативного впливу навколишнього середовища.

Для життєдіяльності важливим аспектом є зрошення та аерація ґрунту на всій території присадибної ділянки.

Перед посадкою рослин варто зазначити що важливо очистити ділянку від бур'янів, зайвих рослин та сміття. Ґрунти мають бути пухкими з достатньою кількістю пор для повітря, також в нього мають бути внесені добрива для насичення поживними речовинами.

Важливою частиною озеленення є газон. Перед посівом треба прибрати усе сміття та інші матеріали, якісно скопати ґрунт та вирівняти ґрунт садовим катком для рівномірного просочування води в середину. Стандартний набір рослин для посіву зазвичай: костриця, тонконіг лучний, райграс, сам же посів краще виконувати навесні або ранньою осінню. Корисно після посіву додати мінеральні добрива у ґрунт, далі розрівняти граблями та пройтись садовим катком, щоб насіння гарно прилягло до ґрунту [23].

При догляді за газоном важливо взимку вирівнювати гори снігу для запобігання гниття газону під ним. Вичісування газону мають на меті видалення віяльними граблями видалення рослинного сміття, опалого листя з ділянок. Після зими важливо проводити аерацію газону для запуску повітря в ущільнений ґрунт. Внесення добрив є важливим етапом гарного росту газону, а його реконструкція та досів допомагають зберігати декоративний вид [24].

Підбір інженерних споруд та попереднє його проектування – це важливий етап планування присадибної ділянки. Вкладання будь-якого мощення обов'язково відбувається на пісок для стабілізації та ущільнення основи. Використання габіонів – це сучасне конструктивне рішення в дизайні.

Правильна посадка та догляд за рослинами та територією це складова важливих агротехнічних заходів. Без них приватна ділянка не зможе зберегти декоративний та естетичний вигляд, запроектований дизайнером.

ВИСНОВКИ

Бакалаврська робота присвячена вирішенню питання покращення естетичних і екологічних особливостей присадибної території, враховуючи природні умови ділянки, функціональне зонування та вподобання власників. Після розробки проєкту можна зробити висновки:

1. Сучасний та закордонний досвід щодо озеленення території доводить, що стилі ландшафту, етнічна складова та емоційний стан власників тісно пов'язані.

2. Місцезрештування території – в південно-західній частині міста Олександрія, рельєф території – рівнинний, розміри ділянки – 1224 м².

3. Використавши змішаний прийом планування та мотиви японського стилю були запроєктовані такі функціональні зони: вхідна, тихого відпочинку, активного відпочинку, ігрова, господарська.

4. Розроблена дорожньо-стежкова мережа з головною доріжкою шириною 1,5 м та другорядними шириною 0,7 м.

5. Підібраний асортимент рослин надає яскравого кольорового забарвлення території з контрастними акцентами. Були використані солітерні, рядові та групові посадки. Асортимент запроєктованих рослин включає 19 видів покритонасінних, 4 види хвойних дерев, 5 – листяних, а також 5 видів декоративно-квітучих рослин.

6. Також продумано підібрані малі архітектурні форми для естетичного та функціонального призначення, які виконані з простих екологічних матеріалів що підкреслюють ландшафт, не перевантажуючи його.

7. Для вирішення питання з перепадом висоти було запроєктовано використання габіону, що водночас надало сучасного рішення ландшафтному оформленню території.

8. Задля збереження декоративності рослин та присадибної ділянки вказано догляду за рослинами, проектування інженерних споруд.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2021 РІК. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2022/11/Kirovogradska-obl-_2021.pdf (дата звернення: 12.12.2024).
2. Коротка характеристика. Олександрійська міська рада. URL: https://olexrada.gov.ua/gov_history/korotka-harakterystyka.html (дата звернення: 26.12.2024).
3. Олександрія. Вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%96%D1%8F> (дата звернення: 24.12.2024).
4. Браславський Є. І., Варлащенко Л. Г. Проєкт озеленення і благоустрою території присадибної ділянки села Родниківка. Актуальні проблеми садово-паркового мистецтва: тези доп. учасн. наук.- практич. Інтернет-конф.: Умань, 2019. С. 48–50 : URL: <https://lg.udau.edu.ua/assets/files/zbirnik-konferencii-umanskij-nus-sadovo-parkove-gospodarstvo-2019.pdf>
5. Що треба знати про присадибну ділянку? : від 06.06.2001, № р0280697-01.
6. Величко Т. Е. Екологічні підходи до ландшафтного озеленення. Дніпро: Дніпропрес, 2018. С. 95–102.
7. Тренди у ландшафтному дизайні на 2025 рік. DREENTRAVA ландшафтна компанія. URL: <https://greentrava.com.ua/uk/trendy-u-landshaftnomu-dyzaini-na-2025-rik/> (дата звернення: 08.01.2025).
8. Гудак В. А. ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН СУЧАСНОГО ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. Вісник ХДАДМ. 2008. С. 46.
9. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/B2212-IB.pdf>.

10. Печерський ландшафтний парк. Стежками.com. URL: https://stezhkam.com/places/161_pecherskyu_landshaftnyu_park (дата звернення: 27.02.2025).

11. Безсмертна А. М., Косик О. І. ВТІЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНІЧНИХ ТРАДИЦІЙ У ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ. Теорія та практика дизайну. 2023. Вип 28. С. 245.

12. Коваленко С. Скандинавський стиль у ландшафтному дизайні: простота, що підкорює серця. GreenPost media. URL: <https://greenpost.ua/news/skandynavskuj-styl-u-landshaftnomu-dyzajni-prostota-shho-pidkoryuye-sertsya-i83673> (дата звернення: 07.03.2025).

13. Усенко Є. В. СТИЛІ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ: НАЙВІДОМІШІ НАПРЯМКИ. Теорія та практика дизайну. 2022. Вип. 26. С. 275.

14. Англійський (пейзажний) стиль. Dreamygarden. URL: <https://www.dreamygarden.com.ua/articles/anglijskuj-pejzazhnyj-styl/> (дата звернення: 27.03.2025).

15. Mastering the art of Japanese garden design. Westbury Windows and Joinery Logo. URL: <https://www.westburywj.com/blog/japanese-garden-design/> (дата звернення: 29.03.2025).

16. Сидоренко І. О, Міндер В. В. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до виконання курсового проекту з дисципліни ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА для студентів ОС Бакалавр спеціальності 206 Садово-паркове господарство. Київ, 2021. 66 с.

17. Кушнір А. І., Суханова О. А. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до виконання лабораторних робіт з дисципліни “САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО” студентами ОС «Бакалавр» зі спеціальності 206 – “Садово-паркове господарство” 4-е видання, перероблене та доповнене. Київ, 2019. 125 с.

18. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні. Begma landscape.studio. 18.09.2024. URL: <https://begma.garden/mali-arhitekturni-formy-v-landshaftnomu-dyzajni/> (дата звернення: 16.04.2025).

19. Кушнір А. І. Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з дисципліни «Садово-паркове будівництво» 3-є видання, перероблене та доповнене / А. І. Кушнір, О. А. Суханова. Київ : НУБіП, 2019. 58 с.

20. Габіони своїми руками – покрокова інструкція. Ekobil Як самостійно побудувати будинок. URL: <http://ekobil.com.ua/gabioni-svoiyimi-rukami-pokroкова-instruktsiya/> (дата звернення: 01.05.2025).

21. Світлонакопичувальні камені Нокстон для ландшафтного дизайну та декору. Светлячек и КО. URL: <https://noxtonvip.com.ua/ua/p829949048-svetonakopitelnye-kamni-nokston.html>.

22. Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України : НАКАЗ від 10.04.2006, № 105.

23. Посів газону: крок за кроком?. Renesans-style. URL: <https://renesans-style.lviv.ua/iak-posiiaty-hazon-krok-za-krokom/> (дата звернення: 15.05.2025).

24. Догляд за газоном навесні: посібник з весняного догляду. Ecomir Благоустрій території. URL: <https://ecomir.in.ua/uk/hazon-ukr/ukladannia-rulonnoho-hazonu/hazon-navesni-vidpovidi-na-populiarni-pytannia> (дата звернення: 15.05.2025).

25. Доріжки із щебеню своїми руками. Keycentre. URL: <https://keycentre.com.ua/dor-zhki-z-schebenyu-svo-mi-rukami/> (дата звернення: 16.05.2025).

26. Michael A. Dirr. "Dirr's Encyclopedia of Trees and Shrubs". Timber Press, 2011. 951 с.

27. Крістофер Брікелл. RHS Encyclopedia Of Plants and Flowers. DK, 2019.

28. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць / В. П. Кучерявий. – Львів : Світ, 2005. – 456 с.

29. ДБН В.1.1-3-97. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів

30. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом

підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноносова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2011. 191 с.

31. Фомін І. О. Основи теорії містобудування : підручник / І. О. Фомін; Ін-т змісту і методів навчання, Київ. держ. техн. ун-т буд-ва і архіт. Київ : Наукова думка, 1997. 191 с.

32. Рубцов Л. И. Справочник по зеленому строительству / Л. И. Рубцов, А. А. Лаптев. Киев : Будивельник, 1971. 312 с.

33. Проектування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. Ч. 2. 544 с.

34. Рубцов Л. И. Деревья и кустарники в ландшафтной архитектуре. Справочник / Л. И. Рубцов. Киев : Наукова думка, 1977. 272 с.

35. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України. Київ, 2006. 41 с.

36. Остапенко Б. Ф. Озеленение сельских населенных мест: Учеб. пособие / Б. Ф. Остапенко, А. Д. Жирнов. Харьков: Харьковский СХИ им. В. В. Докучаева, 1973. 212 с.

37. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/19.1.-DBN-B.1.1-152012.-Sklad-ta-zmist-generalnogo-pla.pdf>.

38. ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. URL: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/6.1.-DBN-A.2.2-32014.-Sklad-ta-zmist-proektnoyi-dokumen.pdf>.

39. Лаптев А. А. Справочник работника зеленого строительства / А. А. Лаптев, Б. А. Глазачев, А. С. Маяк. Киев : Будивельник, 1984. 152 с.

40. Ландшафтна архітектура : довідник термінів / В. П. Кучерявий, Р. Б. Дудин, Т. М. Левусь. Львів : Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.

41. Ландшафтна архітектура : довідник термінів / В. П. Кучерявий, Р. Б. Дудин, Т. М. Левусь. Львів : Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.

42. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. Київ : Наук. світ, 2001. 299 с.

43. Вертикальное озеленение зданий и сооружений / УкрНИИинжпроект. Киев : Будивельник, 1980. 128 с.

44. Краткий справочник архитектора : Ландшафтная архитектура / Под ред. И. Д. Родичкина. Киев : Будивельник, 1990. 336 с.

45. Кучерявий В.П. Деревя, чагарники, ліани в ландшафтній архітектурі : навч. посібник / [В.П. Кучерявий, Р.Б. Дудин та ін.]. Львів : Кварт, 2004. 138 с.

46. Кушнір А. І. Методичні вказівки до вивчення дисципліни „Озеленення населених місць” студентами за напрямом 1304 – „Лісове та садово-паркове господарство” / А. І. Кушнір, О. А. Кушнір. Київ : Вид. НАУ, 2004. 47 с.

47. Благоустрій міст та населених пунктів : інформаційно-аналітичний збірник. упоряд. С. В. Коваленко. Київ : Мін-во будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, 2006. 80 с.

48. Безлюбченко О. С. Планування і благоустрій міст : навч. посібник для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101) – «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черноусова. Харків : ХНАМГ, 2013 191 с.

49. Багацька О. М. Рекомендації щодо використання культивованих дерев'янистих ліан у вертикальному озелененні м. Києва / О. М. Багацька. Київ : Видачничий центр НУБіП України, 2008. 50 с.

50. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручн. / В. П. Кучерявий, В. С. Кучерявий. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 666 с.

51. Романча Л. В. Озеленення села / Л. В. Романча. Київ : Урожай, 1989. 84 с.

52. Тихонов В. І. Озеленення міст і селищ / В. І. Тихонов, В. Ф. Петренко, В. А. Садова. Київ : Будивельник, 1990. 208 с.

ДОДАТКИ

Опорний план

території присадибної ділянки

Асортимент рослин			
№	символі-т	Українська назва	Латинська назва
1		Церсис канадський	<i>Cercis canadensis</i>
2		Горіх волоський	<i>Juglans regia</i>

Експлікація		
№	назва елемента	стан
I	житловий будинок	задовільний
II	гостьовий будинок	задовільний
III	гараж	задовільний
IV	льох	задовільний

умовні позначення	
	Будинок та споруди
	доріжки
	газон

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

території приватної ділянки
по вулиці Космічна 47 в місті Олександрія Кіровоградської області

М 1:100

Асортимент рослин			
№	познач	Українська назва	Латинська назва
Декоративно квіткові			
1	76	Південний персидський	<i>Cyclamen persicum</i> Mill.
2	42	Балканський чокера	<i>Impatiens walleriana</i> Hook.f.
3	6	Капустя декоративна	<i>Brassica oleracea</i>
4	39	Примула польового	<i>Primula a polyantha</i> Mill.
5	3	Тюльпан гуркесівський	<i>Tulipa turkestanica</i> Regel
Листові дерева та кущі			
6	2	Яблуня буйого	<i>Malus spectabilis</i> An.
7	8	Бояулик сріблята	<i>Bambusa nana</i> L.
8	1	Перець канадський	<i>Corchorus canadensis</i> L.
9	6	Слива китайська	<i>Prunus salicina</i> Lindl.
10	10	Каштан лавростовий 'Spring Bouquet'	<i>Viburnum tinus</i> 'Spring Bouquet'
Хвойні дерева			
11	8	Смичини звичайний	<i>Betula sempervirens</i> L.
12	10	Яливець звичайний	<i>Juniperus communis</i> L.
13	2	Яливець розпоростертий	<i>Juniperus horizontalis</i> Moench
14	3	Лис ялівець 'Kermadec'	<i>Taxus baccata</i> 'Kermadec'
Багатогорні рослини			
15	5	Гортензія величезна	<i>Hydrangea macrophylla</i> DC.
16	2	Фурілія прояснена	<i>Forsythia intermedia</i> Zab.
17	1	Кудеясник 'purple queen'	<i>Bougainvillea</i> 'purple queen'
18	15	Будлея лаванда карткова	<i>Buddleia davidii</i> Franch.
19	6	Дудлея пильового	<i>Dudleya pulverulenta</i> Britton et Rose
20	4	Вітекс сплюснений	<i>Vitex agnus-castus</i> L.
21	4	Гортензія крупнолистяна	<i>Hydrangea macrophylla</i> Thunb.
22	2	Целозія американська	<i>Celosia americana</i> L.
23	15	Розквітаючий японський	<i>Rhododendron japonicum</i> Gray.
24	3	Маврація суцвіська	<i>Moronele Soulangreae</i> Soul.-Bod.
25	2	Зародок звичайний	<i>Pyrolis rotundifolia</i> L.
26	24	Юкка слабкоствіта	<i>Yucca flaccida</i> Haw.
27	1	Яблуня швейцарська	<i>Malus schneidleri</i> Zabel.
28	11	Барбарис Гукера	<i>Barberry Hookeri</i> DC.
29	1	Ларч японський	<i>Larix saccata</i> L.
30	8	Яблуня китайська	<i>Malus prunifolia</i> Willd.
31	8	Вишня дрібноцвіста	<i>Prunus serrulata</i> Lindl.
32	6	Яблуня пурпурова	<i>Malus purpurea</i> (Barber) Rehd.

Баланс території		
№ п/п	Найменування	Площі
		м ² %
1	Будівля та споруди	207,77 16,98%
2	Дороги та доріжки в т.ч. ФЕМ	195,9 16,00%
3	Зелені насадження в т.ч.: - дерева - кущі - газони - квітники	644,09 52,62% 183,07 14,96% 61,919 5,06% 386,6 31,53% 12,5 1,02%
4	Інші матеріали в т.ч.: - мушкет	176,24 14,40% 176,24 14,40%
	Всього	1224 100,00%

умовні позначення	
	Будинок та споруди
	доріжки
	газон
	квітники
	альтанка
	водоєм
	відкрите воночництво
	обладнання дитячого майданчика
	тераса

Експлікація		
№	назва елементу	стан
I	житловий будинок	задовільний
II	гостючий будинок	задовільний
III	гараж	задовільний
IV	льох	задовільний
V	альтанка	задовільний
VI	тераса	задовільний

вид на зони відпочинку на присадибній ділянці

Дизайн-проект території присадибної ділянки по вулиці Космічна 47 в місті Олександрія Кіровоградської області				Літера		Аркуш	
Зв	Арк	№ Докум.	Планис.	Дата			
розробила	Стрельцова М.С.				Генеральний план	ГП	1 1
перевірила	Вігавка О.М.				М 1:100		НУБІП України

ДОДАТОК В

Таблиця В.1

Асортиментна відомість запроєктованих рослин

Асортимент рослин				
№	СИМВОЛ	кі-ть	Українська назва	Латинська назва
Багаторічні рослини				
1		5	Гортензія великолиста	<i>Hydrangea macrophylla</i> DC.
2		2	Форзиція проміжна	<i>Forsythia intermedia</i> Zab
3		1	Бугенвілія 'purple queen'	<i>Bougainvillea 'purple queen'</i>
4		15	Будлея давида карликова	<i>Buddleia davidii</i> Franch.
5		6	Дудлея пильверулентна	<i>Dudleya pulverulenta</i> Britton et Rose
6		4	Вітекс священний	<i>Vitex agnus-castus</i> L.
7		4	Гортензія крупнолистяна	<i>Hydrangea macrophylla</i> Thunb
8		2	Цеанотус американський	<i>Ceanothus americanus</i> L.
9		15	Рододендрон японський	<i>Rhododendron japonicum</i> Gray.
10		3	Магнолія суланджа	<i>Magnolia Soulangeana</i> Soul.-Bod
11		2	Звіробій звичайний	<i>Hypericum prolificum</i> L.
12		24	Юка слаболиста	<i>Yucca flaccida</i> Haw
13		1	Яблуня шейдеккера	<i>Malus scheideckeri</i> Zabel
14		11	Барбарис Тунберга	<i>Berberis thunbergii</i> DC
15		1	Горіх волоський	<i>Juglans regia</i> L.
17		8	Яблуня китайська	<i>Malus prunifolia</i> Willd.
18		8	Вишня дрібнопильчаста	<i>Prunus serrulata</i> Lindl
19		6	Яблуня пурпурова	<i>Malus purpurea</i> (Barbier) Rehd

Асортимент рослин				
№	символ	кі-ть	Українська назва	Латинська назва
Декоративно квіткові				
1		76	Цикламен перський	<i>Cyclamen persicum</i> Mill.
2		42	Бальзамінник уоллера	<i>Impatiens walleriana</i> Hook.f.
3		6	Капуста декоративна	<i>Brassica oleracea</i>
4		39	Примула поліантова	<i>Primula x polyantha</i> Mill.
5		3	Тюльпан туркестанський	<i>Tulipa turkestanica</i> Regel
Листяні дерева та кущі				
6		2	Яблуня чудова	<i>Malus spectabilis</i> Ait.
7		8	Баухінія строката	<i>Bauhinia variegata</i> L.
8		1	Церсис канадський	<i>Cercis canadensis</i> L.
9		6	Слива китайська	<i>Prunus salicina</i> Lindl.
10		10	Калина лавролиста 'Spring Bouquet'	<i>Viburnum tinus</i> 'Spring Bouquet'
Хвойні дерева				
11		8	Самшит вічнозелений	<i>Buxus sempervirens</i> L.
12		10	Ялівець звичайний	<i>Juniperus communis</i> L.
13		2	Ялівець розпростертий	<i>Juniperus horizontalis</i> Moench
14		3	Тис ягідний 'Repandens'	<i>Taxus baccata</i> 'Repandens'

ДОДАТОК Д
Візуалізації проектних пропозицій

Рис. Д.1. Декоративне оформлення вхідної зони (розробка автора)

Рис. Д.2. Вид на зону тихого відпочинку (розробка автора)

Рис. Д.3. Вид на зону тихого відпочинку з іншого боку (розробка автора)

Рис. Д.4. Вид на ігрову зону (розробка автора)

Рис. Д.5. Вид на зону активного відпочинку (розробка автора)

Рис. Д.6. Вид на плодово-декоративний сад (розробка автора)

Рис. Д.7. Вид на зону активного відпочинку вночі (розробка автора)

Рис. Д.8. Декоративний міксбордер (розробка автора)